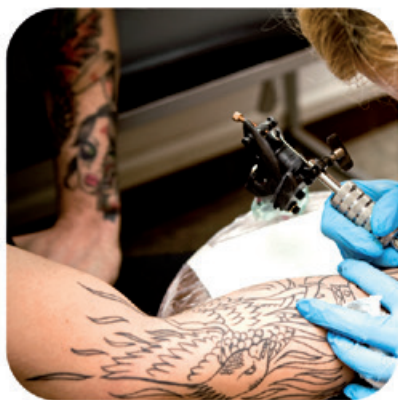

Tjänstedirektivet

Så påverkas myndigheter och kommuner

2014

Kommerskollegium
National Board of Trade

Kommerskollegium är den myndighet i Sverige som ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Vår främsta uppgift är att främja frihandel och klara spelregler för den internationella handeln. Vi arbetar också för en effektiv inre marknad och ett öppet, starkt multilateralt handelsystem med fortsatta handelspolitiska liberaliseringar. I vårt uppdrag strävar vi efter goda handelsmöjligheter på tre nivåer: på EU:s inre marknad, mellan EU och omvärlden samt globalt, framförallt inom ramen för världshandelsorganisationen WTO.

Som expertmyndighet förser vi regeringen med besluts- och förhandlingsunderlag inom handelsområdet. Det handlar såväl om löpande underlag för aktuella handelsförhandlingar som långsiktiga strukturella analyser. Våra utredningar och rapporter

syftar till att öka kunskapen om handels betydelse för samhällsekonomin och för en global hållbar utveckling.

Kommerskollegium har också verksamhet som riktar sig mot företag. Exempelvis finns på kollegiet SOLVIT-center som hjälper företag och privatpersoner som stöter på handelshinder på EU:s inre marknad. Kansliet för Sveriges råd för handelsprocedurer, SWEPRO, finns också under vårt paraply.

I vår roll som handelsmyndighet ingår dessutom att ge stöd till utvecklingsländer genom handelsrelaterat utvecklingssamarbete. På kollegiet finns också kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden som bistår exportörer från utvecklingsländerna i deras handel med Sverige och EU.

www.kommers.se

Innehållsförteckning

1. EU:s tjänstedirektiv – så rör det myndigheter och kommuner	2
2. Alla myndigheter och kommuner påverkas	3
3. Ny lag och anpassning av bestämmelser	4
4. Tillämpningsområdet.....	5
5. Relationen mellan tjänstedirektivet och andra EU-rättsakter	6
6. Krav på etablerade respektive tillfälliga tjänsteutövare	7
7. Handläggningsregler	8
8. Prövning av tillstånd	8
9. Tillsyn över tjänsteleverantörer	9
10. Samarbetet mellan medlemsländer i IMI	10
11. Gemensam kontaktpunkt	12
12. Skyldighet att anmäla nya krav.....	14
13. Tjänstemottagarnas ställning stärks.....	15
14. Rättskällor och information.....	16
Noter	17

1. EU:s tjänstedirektiv – så rör det myndigheter och kommuner

Vad har EU:s tjänstedirektiv med Lycksele kommun att göra? Hur påverkas Bolagsverket av direktivet? Och vad måste myndigheter, länsstyrelser och kommuner tänka på när det gäller lagarna och förordningarna på tjänsteområdet? Det är frågor som den här vägledningen söker ge svar på.

Denna vägledning ska vara ett stöd för myndigheter, och kommuner när de ser över verksamhet och rutiner med anledning av den svenska lagen om tjänster på den inre marknaden och reglerna om tjänstehandel som följer av EU:s tjänstedirektiv. Vi tror att särskilt tjänstemän som handlägger tillstånd, utövar tillsyn eller är verksamma som förvaltningsjurist kommer att ha nytta av vägledningen.

Här får du råd om vad du behöver göra utifrån olika aspekter i direktivet. Men eftersom varje myndighet och kommun berörs på olika sätt och då olika typer av ärenden handläggs, behöver varje myndighet och kommun själv se över vad tjänstedirektivet innebär för dem. Vägledningen gör alltså inte anspråk på att vara en heltäckande instruktion. Fördjupad information finns i tjänstedirektivet (2006/123/EG), tjänstelagen (2009:1079) och tjänsteförordningen (2009:1078). Dessa finns att ladda ner på www.kommers.se/tjanstedirektivet. Ytterligare informa-

tion finns i förarbetena, proposition 2008/09:187 Genomförande av tjänstedirektivet (hädanefter omnämnd endast ”propositionen”), regeringens förordningsmotiv till förordning om tjänster på den inre marknaden (Fm 2009:1) och proposition 2012/13:157 Anmälan enligt tjänstedirektivet av förslag till vissa kommunala föreskrifter.

I denna vägledning hänvisar vi främst till propositionen och paragrafer i tjänstelagen men även till artiklar i tjänstedirektivet. På sidan 16 hittar du länkar till rättskällor och annan användbar information.

Denna vägledning kan laddas ner från www.kommers.se/TDguide.

Faktaruta

EU-hjelpdesken hjälper till med EU-rättsliga frågor

Tjänstemän vid myndigheter och kommuner är välkomna att kontakta Kommerskollegium för att diskutera innehållet i denna vägledning eller andra EU-rättsliga frågor. Vår EU-hjelpdesk är tillgänglig på telefon 08-690 49 80 eller via e-post: euhelpdesk@kommers.se

2. Alla myndigheter och kommuner påverkas

EU:s tjänstedirektiv antogs av medlemsländerna i december 2006 efter flera års förhandlingar. Ett EU-direktiv är riktat till medlemsländerna och talar om vad som ska uppnås. Det måste omvandlas till nationell lagstiftning. Medlemsländerna beslutar själva vad som ska göras för att direktivet ska uppfyllas.

Den 27 december 2009 löpte tiden ut för EU:s 28 medlemsländer att anpassa sin lagstiftning till EU:s tjänstedirektiv. Även EES-länderna Norge, Island och Liechtenstein omfattas av tjänstedirektivet. Syftet med direktivet är att skapa tillväxt i tjänsektorn inom EU genom att ta bort administrativt krångel, förkorta handläggningstider och underlätta för tjänsteleverantörer att starta verksamhet inom EU. Samtidigt ska tjänsternas kvalitet säkras. Direktivet innehåller därför åtgärder för att också stärka tjänstemottagarnas intressen.

Genomförandet av tjänstedirektivet innebär att alla länder i EU senast den 28 december 2009 skulle ha

- inventerat sina regler för att se vilka som berörs av tjänstedirektivet och ändrat de regler som inte är förenliga med direktivet,
- upprättat en kontaktpunkt – en webbfunktion – för att underlätta kontakter mellan företagare å ena sidan och myndigheter och kommuner å den andra, skapat förutsättningar för förbättrat myndighetssamarbete inom EU, bland annat genom det internetbaserade informations-systemet Internal Market Information System, IMI, och ha utsett en samordnande myndighet,
- upprättat en webbplats för konsumenter som informerar om deras rätt till information om tjänster och vad man ska göra om man inte är nöjd.

I Sverige trädde tjänstelagen i kraft den 27 december 2009, liksom tjänsteförordningen. Även ändringar i andra berörda lagar, förordningar och föreskrifter trädde i kraft då. Tjänstedirektivet är komplext och spänner över många samhällsområden. Det kan därför vara till hjälp att, utöver att läsa direktivet och svenska författningar med de förarbeten som genomför lagen, komplettera med andra källor om EU-rättspraxis.

Vid en konflikt mellan EU-rätt och svensk rätt gäller generellt principen om EU-rättens företräde.¹ Kommerskollegium har inrättat en särskild helpdesk där tjänstemän kan ställa EU-rättsliga frågor.²

Tjänstedirektivet påverkar nästan alla myndigheter och kommuner i Sverige på flera sätt. Krav på handläggning av ansökningar har förändrats. Det har blivit lättare för handläggare att få tag på information från andra myndigheter och kommuner i EU och det har blivit enklare att kommunicera på elektronisk väg med tjänsteleverantörer.

För myndigheter och kommuner kan direktivet få följande konsekvenser:

- Såväl myndigheter som kommuner måste vara uppmärksamma på skyldigheten att ändra och förenkla sina handläggningsrutiner och att deras krav på tjänsteverksamhet klarar ett så kallat EU-rättstest, det vill säga är icke-diskriminerande, nödvändiga och proportionella. Detta förklaras närmare i kapitel 6.
- Vid tillsyn krävs samarbete genom systemet Internal Market Information System (IMI) med tillsynsmyndigheter i andra EU-länder. Detta förklaras närmare i kapitel 10.
- Myndigheter och kommuner som beviljar tillstånd eller registrerar anmälningar måste ansluta sig till den gemensamma kontaktpunkten så att företag kan genomföra ansökningar och anmälningar elektroniskt. Detta förklaras närmare i kapitel 11.

3. Ny lag och anpassning av bestämmelser

För att genomföra tjänstedirektivet föreslog regeringen i propositionen en lag om tjänster på den inre marknaden och ändringar i andra lagar. I samband med att denna lag trädde i kraft började också en förordning om tjänster på den inre marknaden att gälla, liksom ett stort antal nya förordningsbestämmelser och myndighetsföreskrifter. Som ett led i genomförandet har svenska regler under direktivets tillämpningsområde granskats och EU-rättstestats, det vill säga motiverats utifrån tjänstedirektivets krav på att bestämmelserna ska vara icke-diskriminerande, nödvändiga och proportionella.

När nya bestämmelser antas som ställer krav på tjänsteverksamhet måste de prövas utifrån tjänstedirektivets (och EUF-fördragets) bestämmelser (se särskilt artikel 9 och 10 samt 16). Vid denna prövning kan [Europeiska kommissionens handbok om genomförandet av tjänstedirektivet](#) vara till vägledning (s.24-42) och propositionen s. 67-71 och 109-121.

För vissa krav på tjänsteutövning gäller en skyldighet för medlemsländerna att anmäla till kommissionen att nya krav förbereds. Dessutom ska skälen för dessa anges (artiklarna 15.7 och 39.5 samt i propositionen s. 77 ff).

4. Tillämpningsområdet

I lagen om tjänster på den inre marknaden anges definitioner av centrala begrepp. Tjänster definieras som en prestation som utförs mot ekonomisk ersättning och som inte utgör vara, kapital eller person (4 §, se propositionen s. 52 ff). Där definieras också begreppet behörig myndighet som "en statlig eller kommunal myndighet eller ett annat organ som har till uppgift att pröva frågor om tillträde till och utövande av tjänsteverksamhet eller kontrollera sådan verksamhet".

Tjänstedirektivet omfattar verksamhet inom bland andra följande områden;

- Tjänster inom flera yrkesområden som är så kallade reglerade yrken, till exempel auktoriserade tolkar och översättare, elinstallatörer, fastighetsmäklare, veterinärer, trafiklärare och advokater
- Tjänster inom byggbranschen
- Affärsrelaterade tjänster såsom rådgivning och coaching till företag eller enskilda, tjänster som är relaterade till att arrangera olika typer av evenemang, till exempel musikfestivaler, samt tjänster med anknytning till reklamverksamhet
- Tjänster relaterade till turistnäringen, till exempel resebyråer och turistarrangemang
- Tjänster inom nöjesindustrin, cirkusar, tivoli och sportanläggningar
- Hantverkstjänster, till exempel rörmokare och murare
- Installations- och underhållstjänster av industriell och/eller kommersiell karaktär
- Informationstjänster såsom webbportaler, nyhetskanaler, distribution, publicering och dataprogrammering
- Hotell- och restaurangtjänster inklusive catering
- Privatfinansierad utbildning som inte bekostas av skattemedel, till exempel körkortsutbildning
- Uthyrnings- och leasingverksamhet, till exempel biluthyrning
- Certifierings- och testverksamhet
- Hushållsnära tjänster

Vad som ligger utanför tillämpningsområdet

Offentliga tjänster definieras som regel inte som "tjänster" i detta sammanhang, men bedöms från fall till fall mot bakgrund av finansieringen, tjänstens utmärkande drag och hur de tillhandahålls. Utbildning som finansieras av skattemedel, till exempel grundskolor, ligger därför utanför tjänstedirektivets tillämpningsområde. De tjänster som myndigheter och kommuner tillhandahåller som är avgiftsfinansierade omfattas däremot av tjänstedirektivets bestämmelser.

De tjänster som uttryckligen inte omfattas av direktivet är finansiella tjänster, transporttjänster, audiovisuella tjänster, spelverksamhet och privata säkerhetstjänster (dock inte installation av larm vilket omfattas av direktivet). Tjänster som är kopplade till hälso- och sjukvård är också undantagna, liksom verksamheter som har samband med utövandet av offentlig makt. Det som inbegrips i begreppet offentlig makt är brett men ska tolkas på samma sätt som artikel 51 i EUF-fördraget (propositionen s. 43-45). Listan på tjänster som inte omfattas av direktivet återfinns i artikel 2.2 och 2 § i lagen om tjänster på den inre marknaden (se propositionen s. 38 ff).

Lagstiftning och grundläggande rättigheter om social trygghet, arbetsrättsliga frågor och EU-ländernas straffrättsliga bestämmelser, till exempel om en tjänsteleverantör från ett annat medlemsland begår brott när tjänsterna tillhandahålls, ska inte påverkas av direktivet (se propositionen s. 47 f).

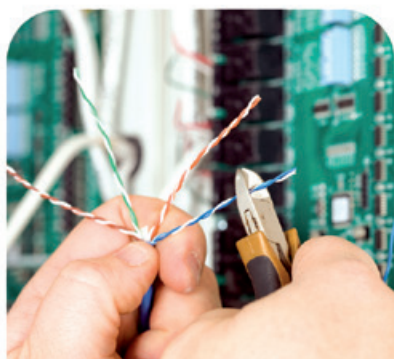
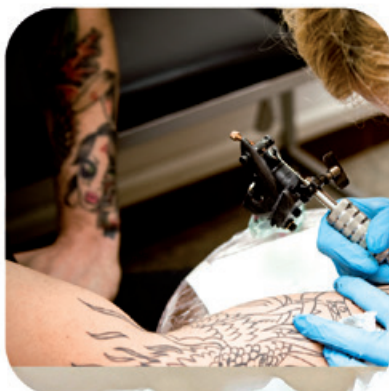
5. Relationen mellan tjänstedirektivet och andra EU-rättsakter

Om tjänstedirektivet i ett konkret fall står i konflikt med någon annan bestämmelse som har sin grund i EU-rätten (sekundärrätten), ska tjänstedirektivets bestämmelse inte tillämpas. Detta regleras i artikel 3 i tjänstedirektivet och gäller alla rättsakter inklusive dem som specifikt räknas upp i artikeln. Det måste i varje enskilt fall bedömas om det råder konflikt mellan två bestämmelser (se propositionen s. 48 ff).

Fastighetsmäklare, revisorer, advokater, auktoriserade tolkar, elinstallatörer och veterinärer är exempel på yrkesområden som omfattas av minst två rättsakter, det vill säga tjänstedirektivet och yrkeskvalifikationsdirektivet (2005/36/EG), där yrkeskvalifikationsdirektivet behandlar frågor som rör själva erkännandet av utländska tjänsteleverantörers yrkeskvalifikationer. För andra krav i tillståndsprövning-

en, exempelvis kontroll att sökanden inte är försatt i konkurs, tillämpas tjänstedirektivet. Utförlig information om förhållandet mellan tjänstedirektivet och yrkeskvalifikationsdirektivet finns i propositionen s. 54 ff.

Grundläggande fördragsbestämmelser om etableringsfrihet och fri rörlighet för tjänster och personer och den EU-domstolspraxis som utvecklats med stöd av fördraget måste alltid respekteras. Det betyder att de frågor som inte omfattas av tjänstedirektivet fortfarande omfattas helt och hållet av EU:s fördrag. Nationella krav på tjänsteleverantörer måste därför alltid vara förenliga med fördraget.

6. Krav på etablerade respektive tillfälliga tjänsteutövare

Enligt 1 § lagen om tjänster på den inre marknaden ska myndigheter verka för att tjänstedirektivets principer om etableringsfrihet, om friheten att tillhandahålla och motta tjänster, om icke-diskriminering, om nödvändighet och proportionalitet får genomslag i Sverige.

Etablering

En grundläggande princip i EUF-fördraget och i tjänstedirektivet är att en tjänsteleverantör fritt ska kunna etablera sig inom EU. Tjänstedirektivet syftar bland annat till att underlätta rörligheten genom bestämmelser som reglerar under vilka förutsättningar myndigheter och kommuner får kräva ett tillstånd eller ställa andra krav på tjänsteverksamhet. Sådana krav får bara ställas om det kan motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, till exempel allmän ordning, allmän säkerhet, skydd för miljön, människors liv och hälsa samt konsumentskydd. Kraven måste också uppfylla det grundläggande EU-rättstestet som kortfattat innebär att bestämmelserna måste leva upp till följande kriterier:

- Icke-diskriminerande, vilket exempelvis innebär att handläggningen av ett ärende ska göras lika, oberoende av tjänsteleverantörens nationalitet.
- Nödvändiga, vilket innebär att kravet ska motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset (se skäl 40 i direktivet, propositionen s. 201).
- Proportionella, vilket innebär att kravet ska vara lämpligt för att kunna uppnå det mål som eftersträvas och att det inte kan uppnås på något annat, mindre betungande, sätt. Om det till exempel är möjligt att ersätta ett krav på tillstånd med ett krav på anmälan, ska denna metod användas (se propositionen s. 66-71).

Tillfällig tjänsteutövning

En annan grundläggande princip i EU-rätten, som har förstärkts genom tjänstedirektivets bestämmelser (artikel 16), är principen om fri rörlighet för tillfällig tjänsteverksamhet. Direktivet syftar till att underlätta för tjänsteleverantörer att sälja tjänster i ett annat EU-land utan att vara etablerade där och göra det möjligt att enklare pröva sig fram på nya marknader. Huvudregeln är att tjänsteleverantörer fritt ska

kunna röra sig inom EU och sälja sina tjänster utan krav på etablering. Direktivet förbjuder också medlemsländerna att ställa krav på dubbla tillstånd, infrastruktur, nationell licens och utrustning.

Möjligheten att tillämpa svenska krav är mer begränsad när det gäller tillfälliga tjänsteleverantörer jämfört med en tjänsteleverantör som vill etablera sig permanent. Myndigheter och kommuner får bara ställa krav på tillfälliga tjänsteleverantörer om kraven kan motiveras av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet, folkhälsa eller miljöskydd (artikel 16.1 och 3). Alla krav måste dessutom klara EU-rättstestet (se propositionen s. 110). Flera experter, bland annat akademiker och generaladvokater i EU-domstolen, har dock ifrågasatt om listan med undantag i artikel 16 verkligen är uttömmande. Frågan om andra grunder än de fyra som nämns i artikel 16 kan motivera nationella krav har ännu inte prövats av EU-domstolen. I avvaktan på en sådan prövning har Kommerskollegium gjort en analys av rättsläget och kommit fram till att även andra grunder, såsom skydd för konsumenter och djurskydd, kan motivera krav på tjänsteleverantörer som tillfälligt tillhandahåller en tjänst.³

Direktivets bestämmelse om fri rörlighet för tjänster som tillhandahålls tillfälligt gäller inte på särskilt undantagna områden (artikel 17), till exempel tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, utstationeringsdirektivet (96/71/EG) och reglerade yrken under yrkeskvalifikationsdirektivet.

Skyldighet att verka för principen om fri rörlighet

Myndigheter och kommuner har en skyldighet att verka för att direktivets principer får genomslag i Sverige, både vid handläggning av tillstånd och tillsyn och vid utfärdandet av föreskrifter och riktlinjer. Administrativa rutiner måste också ses över för att vara så enkla och snabba som möjligt.

Kommunernas möjlighet att utfärda egna föreskrifter för vissa tillstånds- eller ansökningsförfaranden gör att dessa föreskrifter kan skilja sig åt från kommun till kommun. Lokala föreskrifter med bestämmelser som inte uppfyller direktivets krav gäller strikt sett inte och bör därför upphävas. Även

en kommunal riktlinje eller rekommendation kan få som effekt att tjänstehandeln fria rörlighet begränsas. EU-domstolen har i fallet ”Köp irländskt” funnit att begreppet ”åtgärd” i den mening åtgärden hindrar den fria rörligheten ska tolkas vitt.⁴ Det innebär att även icke-bindande åtgärder som ett medlemsland genomför och som kan påverka företagares

och konsumenters handlande i det landet ska granskas EU-rättsligt. Därför måste också kommuners riktlinjer, lika väl som föreskrifter, stämma överens med tjänstedirektivet (se propositionen s. 72). Kommuner som ska genomföra en regelöversyn kan ta hjälp av [Kommerskollegiums vägledning](#) till kommuner om regelöversyn enligt tjänstedirektivet.

7. Handläggningsregler

Myndigheten eller kommunen ska fatta beslut om ett tillstånd inom en viss i förväg fastställd tid samt skicka ut ett mottagningsbevis till tjänsteleverantören när en fullständig ansökan har kommit in. Mottagningsbeviset ska innehålla uppgifter om maximal handläggningstid, hur man kan få rättslig prövning av beslutet och att tillståndet kan komma att anses beviljat om något annat inte har meddelats inom den fastställda tidsfristen, så kallat tyst beviljande.

Om tillståndsförfarandet i fråga är undantaget från tyst beviljande framgår av lag eller förordning (se propositionen s. 93-106). För kommuner gäller exempelvis att tyst beviljande inte ska tillämpas vid handläggning av serveringstillstånd enligt alkohollagen.

Regler för hur långa handläggningstiderna får vara för olika tillstånd framgår av lag, förordning eller föreskrift för respektive tillstånd. En handläggningstid ska alltid fastställas även om tyst beviljande inte tillämpas.

8. Prövning av tillstånd

Såsom redan nämnts får inte tjänsteleverantörer från andra EU-länder diskrimineras (artikel 9 och 15) när myndigheter eller kommuner prövar ansökningar om tillstånd (propositionen s. 79 ff). Detta innebär att reglerna måste tillämpas på samma sätt oavsett om det rör sig om en svensk tjänsteleverantör eller en tjänsteleverantör från ett annat EU-land. Kriterierna för tillstånd måste dessutom vara tydliga och entydiga, objektiva och offentliggjorda i förväg (artikel 10 och 13). Ett tillstånd ska normalt sett beviljas tills vidare. Det är bara om det finns särskilda skäl som tillståndet får tidsbegränsas (artikel 11). Om det finns ett begränsat antal tillstånd för en viss verksamhet måste urvalet mellan de sökande ske på ett sakligt och öppet sätt (artikel 12).

När en ansökan om tillstånd prövas måste hänsyn tas till de krav som tjänsteleverantören redan uppfyller i sitt hemland. Om det svenska tillståndet exempelvis förutsätter en viss kompetens ska tjänsteleverantören inte behöva gå igenom en utbildning i Sverige om han eller hon har motsvarande utbildning från ett annat EU-land (artikel 10.3 och propositionen s. 106 ff). Det är i första hand tjänste-

leverantören själv som ska lämna relevant information om vilka krav som han eller hon redan uppfyller.

Om tjänsteleverantören har ett intyg eller liknande från ett annat EU-land som visar att denne uppfyller ett visst krav, måste intyget godtas. Det är inte tillåtet att kräva att intyget ska vara i original eller bestyrkt kopia om det inte följer av andra EU-rättsakter eller motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset (artikel 5.3). Däremot kan myndigheten eller kommunen begära en icke-auktoriserad översättning av ett intyg.

Det får inte ställas krav på en yrkesansvarsförsäkring i Sverige om tjänsteleverantören redan har en likvärdig yrkesansvarsförsäkring från sitt hemland (se propositionen s. 164 f och även s. 107 samt artikel 23.2).

Om innehållet i exempelvis ett utbildningsintyg eller en yrkesansvarsförsäkring behöver kontrolleras, ska myndigheten eller kommunen med hjälp av Internal Market Information System, IMI, kontakta den ansvariga myndigheten i tjänsteleverantörens etableringsland. Mer om IMI i kapitel 10.

9. Tillsyn över tjänsteleverantörer

Tjänsteleverantörer som tillfälligt tillhandahåller en tjänst i Sverige

Direktivet inför vissa begränsningar att tillämpa nationella krav på tillfälliga tjänsteleverantörer som är etablerade i ett annat medlemsland. När tjänsteleverantören inte sköter sig förutsätter tillsynen kontakt mellan tillsynsmyndigheter över gränserna.

Normalt sett utövar svenska myndigheter och kommuner tillsyn över verksamhet som bedrivs i Sverige. Inom direktivets tillämpningsområde måste dock myndigheter och kommuner vara särskilt uppmärksamma när tjänsteleverantören inte är etablerad i Sverige. Ingripanden mot tjänsteverksamhet som bedrivs tillfälligt här i landet kan i vissa fall inte ske enligt svensk lag. Sådana krav finns bland annat på marknadsrättens område. I dessa fall bör tillsynsmyndigheten begära bistånd från etableringslandets myndigheter genom Internal Market Information System, IMI. Mer om IMI i kapitel 10.

Om syftet med en tillsynsbestämmelse motiveras av skäl som avser tvingande hänsyn till allmänintresset⁵ kan svenska myndigheter och kommuner tillämpa svenska krav även mot den som utövar tjänsteverksamhet tillfälligt, om de i övrigt uppfyller EU-rättstestet. Eftersom tjänsteleverantören är etablerad i ett annat land kan det ändå finnas skäl att i ett tillsynsärende hämta in information från tillsynsmyndigheten i etableringslandet. Det kan också finnas skäl att begära hjälp därifrån med kontroller och annan utredning. Etableringslandets tillsynsmyndighet har enligt tjänstedirektivet en skyldighet att bistå vid tillsynen. Detta underlättas genom användandet av IMI.

Svensk tjänsteleverantör i annat EU-land

Om en svensk tjänsteleverantör tillhandahåller tjänster utomlands måste den svenska tillsynsmyndigheten, inom ramen för sina befogenheter, hjälpa värdlandets tillsynsmyndighet. Det kan ske genom att den svenska myndigheten eller kommunen tillämpar svenska regler på den här i landet etablerade tjänsteleverantören som gjort sig skyldigt till överträdelser utomlands. Även i dessa fall är samarbete mellan

olika medlemsländers myndigheter och kommuner i IMI nödvändigt (propositionen s. 142 ff).

Ingripanden på grund av säkerhetsrisker

Om det inte är möjligt att ingripa med svenska regler kan det av säkerhetsskäl vara tillåtet för en svensk myndighet eller kommun att ingripa (artikel 18 och 35). Av [produktsäkerhetslagen](#) (2004:451) framgår när ett ingripande kan ske och vilken procedur som ska användas.

Varningsmekanismen

Det finns en särskild skyldighet att informera andra medlemsländer i det fall ett EU-land får reda på att en tjänsteverksamhet kan orsaka skada på miljön eller riskera människors hälsa eller säkerhet. Den myndighet som får kännedom om något sådant ska så snart som möjligt skicka en varning till andra länder i EU och till kommissionen (artiklarna 29.3 och 32.1). Detta gäller de myndigheter som i förväg givits denna befogenhet i informationssystemet IMI. Denna skyldighet är särskilt långtgående om tjänsteleverantören är etablerad i Sverige men tillhandahåller sina tjänster i andra länder. Varningen ska först skickas till den så kallade varningssamordnaren (i Sverige Konsumentverket) som sedan vidarebefordrar varningen till andra EU-länder (propositionen s. 151 ff). Bestämmelser om varningsmekanismen finns i lagen och förordningen om tjänster på den inre marknaden.

10. Samarbetet mellan medlemsländer i IMI

Enligt tjänstedirektivet är myndigheter och kommuner inom EU skyldiga att samarbeta och hjälpa varandra i tillsynen av gränsöverskridande tjänsteverksamhet. Myndigheter och kommuner ska bistå med information om de tjänsteleverantörer som är etablerade i sitt land. Vidare ska de utföra kontroller, inspektioner och utredningar avseende tjänsteleverantörer i det egna landet på ett annat lands begäran. Skyldigheten att samarbeta innebär också att myndigheter och kommuner vid behov ska ställa frågor till andra länders tillstånds- och tillsynsmyndigheter för att underlätta för tjänsteleverantören och för att tillsynen över gränserna ska fungera effektivt. Dessa skyldigheter för myndigheter och kommuner framgår av lagen och förordningen om tjänster på den inre marknaden (se propositionen s. 142 ff).

Det är främst vid prövning av tillståndsansökningar och vid utövande av tillsyn som samarbete blir aktuellt. Eftersom medlemsländernas myndigheter och kommuner ska kommunicera direkt med varandra, minskar de administrativa kraven på tjänsteleverantörer som vill tillhandahålla sin tjänst i ett annat EU-land.

IMI – ett verktyg för myndigheterna

För att underlätta informationsutbytet mellan myndigheter och kommuner i olika medlemsländer har kommissionen byggt upp ett internetbaserat informationssystem kallat IMI (Internal Market Information System). Myndigheter och kommuner som är anslutna till detta system kan lätt hitta relevanta tillsynsmyndigheter i andra EU-länder och ställa frågor till dessa. Frågorna, motiveringar till varför man ställer en fråga och svaren är förformulerade på EU-ländernas samtliga språk. Det är också möjligt att ställa en fråga i form av fritext och att bifoga dokument.

Även bistånd i samband med ingripanden på grund av säkerhetsrisker och varningsmekanismen ska kommuniceras genom IMI. Kommissionen har utarbetat [riktlinjer och användarmanual för varningsmekanismen och informationssystemet för den inre marknaden \(IMI\)](#).

Anmälningförfarandet enligt artikel 15.7 och 39.5 sker också via IMI. Se mer om anmälningsskyldigheten i kapitel 12.

En nationell samordnare, benämnd NIMIC (National IMI Coordinator), i varje medlemsland ska underlätta för de registrerade myndigheterna och kommunerna att fullgöra sina skyldigheter i systemet och besvara frågor när det inte finns någon relevant myndighet som kan ta hand om en fråga. I Sverige är det Kommerskollegium som har denna roll.

Kommerskollegium genomför utbildnings- och informationsinsatser riktade till de myndigheter och kommuner som behöver använda IMI. Det är också Kommerskollegium som registrerar dessa i IMI. När en myndighet eller kommun har registrerats i IMI och utsett två eller flera personer som ska arbeta i systemet, får de inloggningsuppgifter från Kommerskollegium. Med dessa uppgifter får de på ett enkelt sätt tillgång till IMI-systemet via Internet. Ingen särskild utrustning behövs.

Det finns information och utbildningsmaterial som simulerar IMI:s viktigaste funktioner på [kommissionens webbplats](#), samt en generell [användarmanual om IMI:s funktioner med praktiska riktlinjer till myndigheter](#).

Det finns även en [användarmanual för IMI](#) som täcker frågor relaterade till just tjänstedirektivet.

Skydd för personuppgifter

IMI-systemet garanterar ett relativt högt skydd för personuppgifter. För att ytterligare understryka vikten av skyddet för personuppgifter finns närmare bestämmelser om IMI-användarnas roller och i vilken utsträckning dessa får ha tillgång till personuppgifter i ett beslut från kommissionen (2008/49/EG):

Kommissionen har också utfärdat en rekommendation om [riktlinjer för skyddet av personuppgifter i informationssystemet för den inre marknaden](#). Här redogörs närmare för hur relevant dataskyddslagstiftning, främst personuppgiftslagen, ska tillämpas i samband med IMI.

Svenska myndigheter och kommuner ska följa personuppgiftslagen. Därutöver ska de också göra

Förhandsgranska frågor

04 Tillhandahållande av tjänster över gränserna – förfrågan om en enskild tjänsteleverantör

Visa följande frågor:

Frågor för att kunna identifiera tjänsteleverantören och bedöma om tjänster tillhandahålls över gränserna (B1.1)

Är [ ] tjänsteleverantörens rätta företagsnamn? (5)

Är tjänsteleverantörens [ ] i [ ] samma som har registrerats hos/anmälts till myndigheterna i ert land? (6.1)

Stämmer tjänsteleverantörens adress [ ] överens med den som har registrerats hos/anmälts till myndigheterna i ert land? (6.2)

Stämmer tjänsteleverantörens e-postadress [ ] överens med den som har registrerats hos/anmälts till myndigheterna i ert land? (6.3)

Stämmer tjänsteleverantörens telefonnummer [ ] överens med det som har registrerats hos/anmälts till myndigheterna i ert land? (6.4)

Är den här tjänsteleverantören lagligen etablerad i ert land? (19) [Länk](#)

Utövar tjänsteleverantören verkligen/har tjänsteleverantören verkligen utövat verksamheten [ ] från sin etableringsort i ert land? (23) [Länk](#)

(Nedan följer närmare uppgifter om verksamheten i fråga [Lex, namn, mottagarens adress, leveransdatum osv.]) (23) [Länk](#)

Arbetar [ ] (ange för- och efternamn) för tjänsteleverantören? (26)

Utövar tjänsteleverantören verkligen sin verksamhet från sin etableringsort i ert land? (22) [Länk](#)

Frågor för att klargöra om tjänsteleverantören uppfyller gällande krav i etableringslandet (B1.2)

Allmän fråga om verksamhetsutövningen (B.1.2.1)

Får tjänsteleverantören utöva verksamheten [ ] i ert land? (2) [Länk](#)

Utövar tjänsteleverantören, såvitt ni vet, sin verksamhet lagligen? (27)

Fråga om verksamheter på flera olika områden (B1.2.2)

Uppfyller tjänsteleverantören er lagstiftning/era yrkesregler när han/hon vid sidan om sin verksamhet [ ] också utövar verksamheten i ert land? (28) [Länk](#)

Exempel på förformulerade frågor som en myndighet kan ställa i IML-systemet angående en enskild tjänsteleverantör.

sedvanlig sekretessprövning innan uppgifter i allmänna handlingar lämnas ut vid myndighets-samarbete i IML. När det gäller sekretessreglerade uppgifter i allmänna handlingar som en utländsk myndighet begär, får uppgiften lämnas ut endast om den skulle ha lämnats ut till en svensk myndighet och det även står klart, enligt den utlämnande myndighetens bedömning, att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten. Detta följer av offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) 8 kap 3 §. Se även propositionen s. 145.

När krävs det samarbete?

Myndigheterna och kommunerna i medlems-länderna är skyldiga att samarbeta med varandra i främst två situationer, nämligen när en tjänsteleverantör från ett annat medlemsland ansöker om tillstånd eller när myndigheten eller kommunen utövar tillsyn över en tjänsteleverantör från ett annat medlemsland. I sådana fall kan berörd myndighet eller kommun behöva ställa en fråga om den

utländska tjänsteleverantören. En sådan fråga får dock inte ställas som rutinåtgärd, utan måste alltid vara motiverad. Vad som kan föranleda en fråga framgår av de förformulerade motiveringarna som finns i systemet. Om den svenska handläggaren inte hinner fatta beslut inom den förutbestämda handläggningstiden, på grund av att myndigheten i tjänsteleverantörens hemland inte lämnar information tillräckligt snabbt, får den svenska handläggaren i brist på information avslå ansökan.

Brister i kommunikationen ska rapporteras till kommissionen

Medlemsländerna ska underrätta kommissionen om ett medlemsland inte uppfyller sina skyldigheter att samarbeta. Om det krävs ska kommissionen vidta åtgärder för att säkerställa att medlemslandet samarbetar enligt direktivet. Svenska myndigheter och kommuner rapporterar sådana samarbetsvårigheter till Kommerskollegium, registrator@kommers.se, som sedan vidarebefordrar informationen till kommissionen.

11. Gemensam kontaktpunkt

För att få sälja tjänster i ett annat medlemsland kan tjänsteleverantören behöva söka flera olika tillstånd eller skicka in ansökningar för att visa att denne är behörig att utföra ett visst arbete. Enligt tjänstedirektivet ska medlemsländerna se till att tjänsteleverantörer kan fullgöra alla dessa förfaranden och formaliteter på elektronisk väg genom kontaktpunkter som finns i alla medlemsländer. Med förfaranden och formaliteter menas i princip alla de krav på ansökningar, ansökningar och behörigheter som hör samman med tillträde till och utövande av en tjänsteverksamhet.

På webbportalen www.eu-go.eu finns länkar till alla medlemsländers kontaktpunkter. Här kan företag och konsumenter direkt komma till den svenska kontaktpunkten. På samma sätt kan svenska företag och konsumenter leta sig ut till andra länders kontaktpunkter.

Webbfunktioner och help-desk

I Sverige består kontaktpunkten av ett antal webbfunktioner och en kompletterande help-desk där både tjänsteleverantörer och tjänstemottagare kan få hjälp.

Tillväxtverket ansvarar för de svenska webbtjänster som direktivet ställer krav på. Dessa webbtjänster finns tillgängliga på www.verksamst.se. Via webben kan tjänsteleverantörer kommunicera med ansvariga myndigheter och kommuner i fråga om de tillstånd och ansökningar som krävs för att få bedriva tjänsteverksamhet. I dessa fall är den

ansvariga myndigheten eller kommunen skyldig att meddela sig med tjänsteleverantören via kontaktpunktens webbfunktioner. Däremot finns det inget som hindrar att tjänsteleverantören vänder sig direkt till en myndighet eller kommun. Webb-tjänsterna innehåller funktioner för befordran av ansökningar och meddelanden mellan tjänsteleverantörer och myndigheter/kommuner. Dessa funktioner fungerar så att det är respektive myndighet eller kommun som blir mottagare av inkomna handlingar och det är där handläggning sker.

Elektroniska ansökningsförfaranden

Tillstånds- och ansökningsförfaranden ska kunna hanteras på elektronisk väg genom kontaktpunkten i Sverige.

I Sverige har Regeringskansliet identifierat de tillstånd som bedöms falla under direktivet. Det är såväl förfaranden som hanteras av kommuner och länsstyrelser som av statliga myndigheter.

Av förordningen om tjänster på den inre marknaden framgår hur tillstånds- och ansökningsförfaranden ska göras tillgängliga på kontaktpunkten för tjänster.

På kontaktpunkten kan tjänsteleverantörer fylla i elektroniska blanketter för olika tillståndsansökningar och ansökningar och sända in blanketterna och eventuellt andra handlingar till respektive myndighet eller kommun. Varje myndighet och kommun behöver därför ta ställning till huruvida den kan ta emot och handlägga elektroniska blanketter eller handlingar utan att kontrollera den ansökandes identitet eller att uppgifter är riktiga. Ställningstagandet bör grundas på en bedömning av i vilken grad det uppstår negativa följder (obetydliga – allvarliga) utifall falsk eller fel identitet eller oriktiga uppgifter skulle uppges.

Om en myndighet eller kommun finner att kontroller måste göras ska den tänka på att använda praktiska rutiner som är enkla för tjänsteleverantören. Det kan till exempel vara att kontrollera ansökningar genom att utnyttja möjligheterna till registerkontroll och/eller kontakta myndigheter i

andra medlemsländer via IMI. Myndigheten eller kommunen kan även begära att tjänsteleverantören lämnar in kompletterande uppgifter och ska vid ett sådant tillfälle tänka på att en begäran inte i onödan leder till förseningar eller betungande merarbete för tjänsteleverantören.

Kontaktpunkten kan i dagsläget inte erbjuda någon gemensam funktion för tjänsteleverantörer att signera ansökningsblanketter med elektronisk signatur eller för myndigheter och kommuner att automatiskt verifiera elektroniska signaturer. En sådan funktion är bland annat beroende av ett pågående arbete mellan kommissionen och medlemsländerna med att förbättra de praktiska förutsättningarna för att elektroniska ansökningsförfaranden ska kunna användas mellan medlemsländerna.

Tillväxtverket ger myndigheter och kommuner närmare information och vägledning om de webbtjänster som finns i kontaktpunkten. De informerar också om frågor rörande e-signaturer (www.tillvaxtverket.se/kontaktpunkten).

Information på kontaktpunktens webbsidor

Tjänsteleverantörer kan bland annat finna kortfattad information om de krav som behöver uppfyllas för att få bedriva tjänsteverksamhet samt kontaktuppgifter till behöriga myndigheter eller kommuner på kontaktpunkten. Från kontaktpunkten länkas sedan vidare till den fördjupade information som ska finnas på ansvarig myndighets eller kommuns egen webbplats. Tillväxtverket rekommenderar att an-

svariga myndigheter och kommuner skapar så kallade samlingssidor för sin tillståndsinformation. På samlingssidan kan myndigheten eller kommunen samla all information som rör tillståndshanteringen, som till exempel information om krav, kostnader och ansökningsförfaranden samt länkar och ingångar till e-formulär, e-tjänster och regelverk.

Eftersom webbsidorna främst riktar sig till tjänsteleverantörer och tjänstemottagare från andra medlemsländer, är målet att innehållet i kontaktpunkten och på behöriga myndigheters och kommuners anknutna sidor ska finnas tillgängligt på både svenska och engelska. Utöver de informationskrav som tjänstedirektivet ställer, innehåller webbfunktionen även annan information som kan vara bra att känna till när man ska bedriva tjänsteverksamhet i Sverige.

Help-desk

Kommerskollegium ansvarar för den help-desk som finns vid kontaktpunkten. Help-desken vänder sig till tjänsteleverantörer och tjänstemottagare som är näringsidkare och ska fungera som ett komplement till webbfunktionerna. En huvuduppgift är att ge tjänsteleverantörer upplysningar om att bedriva tjänsteverksamhet i Sverige och vid behov hänvisa dem till rätt myndighet eller kommun för närmare information. Help-desken påverkar inte den service som myndigheterna och kommunerna själva är skyldiga att ge enligt förvaltningslagen. Stöd till konsumenter lämnas av Konsument Europa på Konsumentverket (www.konsumenteuropa.se).

12. Skyldighet att anmäla nya krav

När medlemsländerna inför nya krav eller genomför förändringar av befintliga krav som avser tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet ska dessa anmälas till kommissionen. Det gäller både krav som påverkar tillträde till marknaden, det vill säga etablering som anmäls enligt artikel 15.7 i direktivet, och krav som gäller för att tillfälligt tillhandahålla tjänster som anmäls enligt artikel 39.5. Såväl kraven som skälen till dessa ska anmälas.

Ett av syftena med anmälningsförfarandet är att förebygga uppkomsten av handelshinder i form av krav som i strid med direktivet inskränker den fria rörligheten. Genom att anmäla krav som ställs på tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet till kommissionen ges det tillfälle till en granskning av kraven på ett tidigt stadium, vilket gör det möjligt att rätta till eventuella felaktigheter innan de får negativ effekt på tjänstehandeln. Detta minskar risken för framtida tvister mellan å ena sidan tjänstleverantörer och å andra sidan myndigheter och kommuner som utfärdar kraven. Dessutom ökar transparensen och rättssäkerheten.

Anmälningskyldigheten enligt tjänstedirektivet gör inte någon åtskillnad mellan myndigheter och

kommuner och inte heller mellan kravens olika rättsliga form eller verkan.⁶ Det innebär enligt Kommerskollegium att alla krav som kan påverka tillträde till och/eller utövandet av en tjänsteverksamhet ska anmälas enligt tjänstedirektivet.

Kommissionen underrättar de övriga medlemsländerna om anmälda bestämmelser och undersöker om de nya kraven är förenliga med EU-rätten. Anmälan hindrar dock inte att de aktuella bestämmelserna antas.

Sverige har genomfört anmälningskyldigheten i tjänstedirektivet på olika sätt för myndigheter och kommuner.

Enligt 2 § tjänsteförordningen ska en myndighet anmäla alla krav som avser tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet. Kommuner ska enligt 15a § tjänstelagen anmäla föreskrifter som innehåller sådana krav. I båda fallen ska anmälningarna göras till Kommerskollegium. Myndigheter anmäler kraven via IMI och kommuner anmäler dem genom ett formulär som skickas till Kommerskollegium, som för in dem i IMI. Kommerskollegium vidarebefordrar sedan de anmälda kraven till kommissionen via IMI.

Kommerskollegium ger myndigheter och kommuner vägledning om anmälningskyldigheten. De kan exempelvis remittera förslag till krav till kollegiet eller kontakta vår EU-helpdesk.⁷

13. Tjänstemottagarnas ställning stärks

En rörligare tjänstehandel kommer alla typer av tjänstemottagare tillgodo genom ett större utbud av tjänster och lägre priser. Tjänstemottagaren kan vara en kommun som köper en IT-tjänst, ett företag som behöver förstärka sin egen organisation genom en konsulttjänst eller en konsument som anlitar hantverkare från ett annat EU-land. För att ge dessa tjänstemottagare tillgång till en rörlig tjänstemarknad och större möjlighet att jämföra tjänsters kvalitet ställer lagen om tjänster på den inre marknaden vissa krav på tjänsteleverantören.

Informationsplikt

Enligt lagen om tjänster på den inre marknaden måste en tjänsteleverantör alltid lämna tydliga och klara kontaktuppgifter. En del annan information ska också alltid lämnas, till exempel pris, villkor, relevanta identifieringsuppgifter om företaget, utomrättslig tvistlösning och en beskrivning av vad tjänsten består av. Informationen kan ges på något av följande sätt: där avtal träffas, där tjänsten utförs eller på elektronisk väg. Här får tjänsteleverantören välja det sätt som denna tycker är lämpligast. Viss information ska lämnas om tjänstemottagaren frågar efter den, till exempel information om uppförandekoder och prisuppgifter (16–17 § § i lagen om tjänster på den inre marknaden).

Konsumentverket övervakar att tjänsteleverantörer följer informationsbestämmelserna i lagen om tjänster på den inre marknaden (18 § och propositionen s. 154 ff).

Snabb klagomålshantering

Enligt lagen om tjänster på den inre marknaden ska en tjänsteleverantör besvara klagomål så snart som möjligt och skyndsamt försöka hitta en lösning med anledning av reklamationen. Inom vilken tidsgräns som reklamationer ska besvaras kan inte anges exakt, men en tumregel kan vara att det bör ske inom en månad. Tjänsteleverantören ska också upplysa om tvisten kan lösas av någon utomrättslig instans, som till exempel Allmänna reklamationsnämnden i Sverige (19 § och propositionen s. 161 f).

Diskriminering på grund av nationalitet eller bosättningsort

Enligt lagen om tjänster på den inre marknaden får en tjänsteleverantör inte ställa upp villkor som hindrar en tjänstemottagare att köpa tjänsten på grund av nationalitet eller bosättningsort om inte sådana villkor är objektivt motiverade (propositionen s. 173 f). Bestämmelsen syftar till att säkra EU-medborgarnas rätt att inte diskrimineras utan fritt kunna köpa tjänster på den inre marknaden.

14. Rättskällor och information

Rättskällor

Lag (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden
www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2009:1079

Förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden
www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2009:1078

Tillväxtverkets föreskrifter och allmänna råd om kontaktpunkten för tjänster på den inre marknaden
<http://publikationer.tillvaxtverket.se/ProductView.aspx?ID=1348>

Propositionen om genomförandet av tjänstedirektivet (2008/09:187), tjänstedirektivet som bilaga I
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Propositioner-och-skrivelser/Genomforande-av-tjanstedirekti_GW03187/

Proposition om anmälan enligt tjänstedirektivet av förslag till vissa kommunala föreskrifter (2012/13:157)
<http://www.regeringen.se/content/1/c6/21/87/39/3aa7c57c.pdf>

Kommissionens handbok om genomförandet av tjänstedirektivet
http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/guides/handbook_sv.pdf

Produktsäkerhetslagen (2004:451)
<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2004:451>

Mer information

Om tjänstedirektivet

Regeringens webbplats
www.regeringen.se/tjanstedirektivet

Kommerskollegiums webbplats
www.kommers.se/tjanstedirektivet

Kommissionens webbplats
http://ec.europa.eu/internal_market/services/services-dir/index_en.htm

Om regelöversyn enligt tjänstedirektivet

Kommerskollegiums vägledning för kommunernas regelöversyn enligt tjänstedirektivet
www.kommers.se/regeloversyn

Om kontaktpunkten för tjänster

Tillväxtverkets webbplats
www.tillvaxtverket.se/kontaktpunkten

Om Internal Market Information System, IMI

Om IMI på Kommerskollegiums webbplats
www.kommers.se/imi

Om IMI på kommissionens webbplats
http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/about_sv.html

Användarguide om informationssystemet på den inre marknaden (IMI) och tjänstedirektivet, kommissionens webbplats
http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/docs/IMI_SD_handbook_sv.pdf

Användarmanual för IMI, kommissionens webbplats
http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/docs/user_handbook_sv.pdf

Kommissionens beslut om genomförandet av informationssystemet för den inre marknaden (IMI) med avseende på skyddet av personuppgifter (2008/49/EG)
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:013:0018:0023:SV:PDF>

Kommissionens rekommendation om riktlinjer för skyddet av personuppgifter i informationssystemet för den inre marknaden (IMI)
http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/docs/recommendation_2009_C2041_sv.pdf

Kommissionens riktlinjer och användarmanual för administrativt samarbete enligt tjänstedirektivet avseende varningsmekanismen
http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/_docs/library/alerts_sv.pdf

Om EU-rätten

Kommerskollegiums inre marknadsguide för myndigheter
www.kommers.se/imguiden

Kommerskollegiums inre marknadsguide för kommuner
www.kommers.se/imguidenkommuner

Noter

- 1 Mål 6/64 Costa mot ENEL. Principen om EU-rättens företräde gäller i Sverige enligt EU-anslutningslagen (1994:1500). För mer information om förhållandet mellan EU-rätten och nationell rätt hänvisas till Kommerskollegiums "Inre marknadsguide för myndigheter" (avsnitt 2) och "Inre marknadsguide för kommuner" (avsnitt 2).
- 2 Kommerskollegiums EU-helpdesk är tillgänglig på telefon 08-690 49 80 eller via e-post: euhelpdesk@kommers.se
- 3 Dnr 2012/01219-6.
- 4 Mål 249/81, kommissionen mot Irland [1982] REG s. 4083, svensk specialutgåva volym 6.
- 5 Begreppet "tvingande hänsyn till allmänintresset" har utvecklats i domstolens rättspraxis och omfattar exempelvis konsumentskydd, arbetstagar skydd och djurskydd. Se skäl 40 i direktivet.
- 6 Se avsnittet ovan "Skyldighet att verka för principen om fri rörlighet".
- 7 Kommerskollegiums EU-helpdesk är tillgänglig på telefon 08-690 49 80 eller via e-post: euhelpdesk@kommers.se

Kommerskollegium
National Board of Trade

Box 6803, S-113 86 Stockholm, Sweden
Phone +46 8 690 48 00 Fax +46 8 690 48 20
E-mail registrator@kommers.se www.kommers.se